

mercedem accipit, quod arbitror dictum causa futurarum remunerationum. Alterum quod sequitur. Et congregat fructum in vitam eternam. Bonum habitum quendam denotat intellectus, qui est fructus ex ipsa speculatione proveniens. Arbitror autem quod in qualibet doctrina seminatur quidem, qui principia excogitat, quae suscipientes alii, ac petraeantes siquid noui poterunt exprimere coniungentes sunt suae inuentionis gratia: posteris causa, ut metendo quasi maturos fructus aggregent, quanto autem magis hoc in arte arrium expedito templari. Siquidem seminantes sunt Moyses, & Prophetae praeventientes aduentum Christi: merentes autem sunt Apostoli, qui Christum susceperunt, & gloriam eius perspexerunt. Semen autem erat tota ratio secundum reuelationem mysterii temporibus praeteritis obfuscati silentio: regiones autem, id est legales, propheticae scripturae nondum albuerant his, qui aduentus verbi nequaquam existerent capaces. Quod autem simul serens, & metes gaudeat, cum priuatio mororis, & angustiae in futuro fiet saeculo: dum etiam Iesus transfiguraretur in gloria, simul cum messioibus Petro, Iacobo, & Ioanne, Moyses, & Helyas factores pariter gaudent in videndo filii Dei gloriam. Attende tamen si hoc, quod dico alias & alias intelligi potest, propter aliam & aliam vitae conuersationem, in qua homines iustificati sunt, ut liceat id ex alio quidem legis cultorem: alium vero euangelii: & tamen exultant simul dum idem finis ab uno Deo per unum Christum in uno spiritu sancto reponitur. Ad labores autem Prophetarum, & Moysi adueniunt Apostoli instruentes Iesu, merentes, ac in horrea colligentes animae suae intellectum in scripturis illorum reconditum, & semper qui debite capiunt disciplinam, priorum labores ad maiorem euidenciam trahunt: non tantum laborantes sunt hi qui femina condidierunt.

To. 13. i. Io.

Hom. 33.

Ibidem

Hom. 34.

nerat, & quod ad communem salutem veniens, non debebat in Iudaeis suam concludere providentiam, sed ubique firmare sermone. Dicentes etiam, quod est Saluator mundi, ostendunt, quod mundus perditus erat, in magnis malis existens, & quidem venerunt saluare Prophetas, & Angelos, sed hic est vere Saluator, qui salutem tribuit, non solum temporaneam, sed aeternam. Vide etiam qualiter audientes mulierem dixitater dicentem. Naquid hic est Christus? non dixerit hi, Quoniam nos suspicamus, sed quoniam scimus, & non simpliciter, sed quoniam hic est vere Saluator mundi: non quasi vnum ex multis Christum confitentes: solum verba audierunt, & hoc dixerunt quod dicere habebant si miracula multa & magna vidissent. O R I G E. Caeterum si meminimus praedictorum, non difficile est conuenire quomodo cum repererint verbum syncretum, alias disciplinas relinquunt quasi dogmatum ciuitatem, de qua ingredientes salutare credunt: & puto studiose protulisse Ioannem, cum non dixit: Rogabant eum Samaritani intrare tantum Samaritam, vel ingredi ciuitatem, sed etiam ibi manere. Manet namque Iesus penes deprecantes, & praeritum quoribus qui praecantur exeunt ciuitatem & versus eum veniunt. A V G V S T. Manet apud eos biduo, hoc est dat illis duo praecipua charitatis: O R I G E. Neque enim capaces erant tertio die eius, non enim erat auidi miraculosum quid conerere, quale qui fuerant in Chana Galilee post triduum cum Iesu conuantes. Initium autem credendi multis fuit mulieris verbum, non enim sic per seipsum verbum conficitur illuminans capientem, velut cum alterius dicto sibi testimonium perhibetur. A V G. Sic ergo Christum cognouerunt primo per famam, postea per praesentiam, sicut agitur hodie cum eis, qui fors sunt, & nondum sunt Christiani: Christus nunciatur per Christianos amicos tamquam illa mulier, hoc est ecclesia nunciante ad Christum veniunt, credunt per istam famam, & multiplices & firmus in eum credunt, quoniam vere ipse est Saluator mundi. O R I G E. Impossibile est namque eandem circa intellectum fieri passionem videntem, & ei qui per videntem instruitur, magisque est per specie ambulare quam per fidem, unde hi non solum testimonio hominis, sed ob ipsam quoque veritatem credunt.

Ibidem.

Tract. 15.

Ibidem

Tract. eodem.

Ibidem

Tract. 16.

Ho. eadem.

Ibidem

Tract. 17.

patria aliqui honorantur: multo magis in aliena. Consuetudo. n. facile homines contemptibiles facere consuevit: quando igitur venit in Galilaeam, susceperunt eum Galilaei. Vides quoniam qui mali dicebantur, hi maxime ad Christum accedere inueniuntur. Nam propter Galilaeos dicit: Interroga & vide, quoniam Propheta ex Galilaea non surrexit: propter Samaritanos autem improperabant ei: Samaritanus es, & demonium habes. Sed ecce Samaritani, & Galilaei credunt in confessionem Iudaeorum. Inueniuntur autem & Galilaei Samaritanis meliores: nam illi quidem a mulieris crediderunt verbis: hi vero videntes signa, quae faciebat, vnde sequitur. Cum omnia vidisset quae fecit Hierosolymis, & vnde: tam grande reperitur, ut his moti Galilaei reciperent dominum, confiderantes, mirantesque maiestatem eius: non enim minor potentia eius ostenditur in his, quam in ceteri videntes, audientesque surdi. Aestimo vero, nec haec sola ipsum tunc fecisse: sed & alia signa. BEDA. Sed vnde data est eis videndi occasio, ostendit subdens. Et ipsi enim venerant ad diem festum. Myrtice autem intematur, quod gentibus in fine de a duobus praecipuis charitatis, & consolatibus, Christus circa fines mundi reuertetur ad patriam, id est ad Iudaeos. O R I G E. Expedit autem Galilaeam, id est transfigurantem festare Hierosolymis, vbi est templum Dei, & videre singula, quae peragat ibi Iesus. Hoc enim est principium, ut Galilaei recipiant Dei filium: ut autem ad ipsos, alioquin non recepissent illum, vel etiam ipse nondum ipsis praeparatis ad eius receptionem, adeo prope venisset ad eos.

In Ioan.

Tomo. 13.

In Ioan.

Homil. 34.

Tract. 16.

Ho. eadem.

Ibidem.

Lib. 4. c. 10.

Hom. 28.

fecit, quia in fide dubitauit. Poposcit namque, ut descenderet, & sanaret filium eius, vnde sequitur: Dicit ad eum Regulus: Domine descende priusquam moriatur filius meus. Minus itaque in illi credidit, quem non putauit posse salutem dare, nisi praesens esset & corpore. C H R Y. Audi etiam qualiter adhuc terreni Christum trahit, quali non posset eum post mortem suscitare: si autem non credes, venit & rogauit, nil mirabile. Consuevit enim patres ex multo amore non solum medicis loqui, sed quibus confidunt, sed de quibus non confidunt, nihil volentes praermittere eorum, quae ad salutem pertinent filiorum: si tamen valde crederet Christum virtutem, non neglexisset etiam in Iudaeam ire. G R E G O. Sed dominus qui rogatur ut vadat, quia non debet vbi inuitatur, indicat, solum iussu salutem reddidit, qui voluntate omnia creauit in deo sequitur. Dicit ei Iesus: Vade, filius tuus viuuit. Hic superbia nostrae retunditur, qui in hominibus non naturam, quae ad imaginem Dei facti sunt, sed honores & diuitias veneramus. Redemptor vero noster, ut ostenderet quoniam quae alta sunt hominibus, sanctis despicenda sunt, & quae despicenda sunt hominibus, despicenda non sunt sanctis, ad filium Reguli ire noluit, ad seruum Centurionis ire paratus fuit. C H R Y. Vel aliter: Illic quidem fides confirmata erat: iccirco & promissit, ut discamus viri deuotionem. hic autem adhuc imperfectus erat, & nondum nouerat manifeste quod absens curare poterat. vnde ex hoc quod non accedit Iesus, hoc addidit. Sequitur enim: Credidit homo sermoni, quem dixit ei Iesus, & ibat. Non tamen integre, neque facta ne. O R I G E. Ostenditur autem eius dignitas & officium hoc quod seruientes illi occurrunt. vnde sequitur. Iam autem eo descendentem serui occurrerunt ei, & nunciauerunt ei dicentes: quia filius eius viuuit. C H R Y. Qui quidem obuiauerunt, non ut annuntiarent solum, sed quasi admirantes de reliquo sua per suam esse Christi praesentiam, quae credebant accedere. Quod autem Regulus non integre credidit neque sane, ostenditur ex hoc quod sequitur. Interrogabat ergo horam ab eis, in qua melius habuerat. Volebat enim scire: utrum casu, vel ex praecocepto Christi hoc factum esset. Sequitur: Et dixerunt ei, quia heri hora se prima reliquit eum febris. Vide qualiter miraculum manifestum est: non enim simpliciter, neque ut contingit a periculo liberatus est: sed repente & simul, ut appareat non esse ex natura consequentia quod habet, sed acti one Christi. vnde sequitur. Cognouit ergo pater, quia illa hora erat, in qua dixit ei Iesus. Filius tuus viuuit, & credidit ipse, & domus eius rota. A V G. Si ergo propterea credidit, quia nunciatum est ei, quod filius eius esset sanus, & comparauit horam nunciantium horae praenunciantis, quando rogabat, nondum credebatur. BEDA. Vnde datur intelligi & in fine de gradus esse sicut & in aliis virtutibus, quibus est initium incrementum, atque perfectio. Huius ergo fides initium habuit, cum filii salutem petiit: incrementum, dum credidit sermoni dominici dicentis. Filius tuus viuuit. Deinde perfectionem obtinuit nunciantium seruis. A V G V S T I N V S. Ad solum sermone crediderunt plures Samaritani, ad illud miraculum sola illa domus credidit vbi est factum. vnde subdit Evangelista. Post iterum secundum signum fecit Iesus, cum venisset a Iudaea in Galilaeam. C H R Y. Non sine causa hoc adiecit, sed ostendens quoniam secundo signo factum: nondum ad perfectionem Samaritanorum nullum unum signum videntium Iudaei perueniunt. O R I G E. Amphibologiam autem continet praesens dictum. vno enim modo denotat, quod Iesus veniendo a Iudaea in Galilaeam, duo fecit miracula, quorum secundum est factum erga filium Reguli alio modo sic: Duobus existentibus signis, quae Iesus in Galilaea exercuit, secundum egit veniens a Iudaea in Galilaeam. & hic sensus verus est. Myrtice autem, per hoc quod Iesus bis in Galilaeam accedit, binus Saluatoris aduentus in mundum ostenditur: primus quidem misericordiae, ut vino facto conuiuas exhilaret: secundus vero, ut filium Reguli ad mortem pene deductum suscitaret, id est populum Iudaeorum, qui post plenitudinem Gentium accederet saluandus in fine. Magnus autem Rex Regum est, qui constitutus est a Deo in monte Syon sancto eius: huius qui viderunt diem, & gaudii sunt, Reguli dinoscuntur. Arbitramur igitur Regulum esse Abraham: egrotum vero, filium eius: Israeliticum genus debilitatum Cat. au. S. Tho. Ff 4 erga

Ho. eadem.

Hom. ead.

Ho. eadem.

To. 13. i. Io.

Ho. eadem.

Tract. 16.

Tract. eodem.

Hom. 35.

In Ioan. 13.